

A TANÍTÓ SZAVA (NEVELÉSI ESETTANULMÁNY)

T. Kriszta és H. Márta 2. osztályos tanulók. Jó barátnők és padszomszédok. Mindketten jeles tanulók.

Kriszta jómódú tisztviselő szülők egyetlen gyermeke; apa, anya dolgozik, őt a nagymama neveli.

Márta háromgyermekes családban él, édesapja jól kereső szakmunkás, anyja a három gyermek mellett nem dolgozik. Szoba, konyha félkomfortos lakásban szépen laknak, élnek.

Kriszta sokszor meglátogatta kis barátnőjét, Mártát. Nagyon sokat szoktak játszani.

Eddig tart a történetnek az a része, amíg minden simán, szépen, a gyermeki életnek és szokásoknak megfelelően történt.

A 2. osztályos tanév november hónapjában a gyermek ideggondozó rendelésére Krisztát a nagyanyja hozta el. A következőket panasolta: a jeles tanuló napról-napra kettes osztályzatokat visz haza. Nem eszik. A tanító néni is panaszkodott rá, hogy figyelmetlen. Hazudik. A nagymamával szemtelen. A napokban már csavargott is. *Három kilót fogyott.*

A szokásos kikérdezés azt árulta el, hogy a szülők jól élnek, anyagi gondjaik nincsenek, a háztartást a nagymama kifogástalanul ellátja, Krisztával is csak másfél hónapja van baj. — Most senkivel nem barátkozik. Ő eljárt ugyan Mártáékhoz, de Márta anyukája nem engedi Krisztáékhoz. Attól félt, hogy a szép lakást beszennyezik, esetleg a gazdag szülők nem látják szívesen a szerény barátnőt.

Mivel Kriszta anyjának, többszöri hívására sem jött el Márta, Krisztának sem engedte meg, hogy kis barátnőjét, Mártát meglátogassa.

A tanító néni mindkét kislányt egyformán szerette.

Kriszta különösen törekedett a tanító néni szeretetének megtartására, anyukájával ritkán játszhatott.

Ennyit mondott el a nagymama.

Most jött Kriszta. Az intelligenciavizsgálatot nem részletezem, a beszélgetésből csupán azt emelem ki, ami a leglényesebb mozzanatot képezte az élettörténetben.

A játszótárstól való eltiltás után hamarosan

jelentkeztek kisebb mulasztások Krisztánál. — *Egyszer a tanító néni — a legnagyobb jóhiszeműséggel — a két kis gyermek jüzetének ellenőrzése után ezt a megjegyzést tette: ma Mártát jobban szeretem, mint Krisztát. Sokkal szebben, gondosabban dolgozott.*

Ettől kezdve Kriszta mind testi állapotában, mind tanulmányi eredményét tekintve, de magatartásában is rohamosan romlott.

Kezelésbe vettük az esetben szereplő személyeket. Kicsit nagyképpen kifejezve. — *csoportterápiát alkalmaztunk.* Két hónap múlva Kriszta rendbe jött, meghízott, a két kis gyermek ismét jó barátságba került, s a bizonyítvány is teljesen a régi lett.

Meleg József

Kaposvár, Tanítóképző Intézet

HOGYAN NOVELHETJÜK AZ ISKOLAI ÜNNEPÉLYEK NEVELŐ HATÁSÁT?

Az iskolai ünnepélyek nevelési lehetőségei sokfélék lehetnek: az egész tanulói személyiséget, továbbá az osztályok, az iskola tanuló-közösséget egyetemlegesen és harmonikusan formálhatják eszmei-világnézeti, etikai, esztétikai síkon egyaránt. Befolyásolhatják a tudatbeli tisztánlátást, megértést, elősegíthetik a közös élményeken és érzelmeken keresztül az eszmék meggyőződéssé válását, példaképeket állíthatnak a tanuló ifjúság elé, összeforraszthatnak a munkában, mozgósíthatnak a közös tevékenységben. Fejlesztethetik a magatartást, viselkedésszabályi igényességet, a fegyelmezettséget, és az esztétikai ízlés csiszolásának is jelentős forrásai lehetnek.

Ezideig sajnos nem mindenütt és mindenkor hasznosítottuk jelentőségüknek megfelelően az iskolai ünnepélyek kínálta igen gazdag nevelési lehetőségeket. Sok helyen a Rendtartásban előírtaknak eleget téve csupán a „betű” szerint tartják meg és nem gondolják át kellőképpen eszmei tartalmukat, nem érzik át kellőképpen érzelmi hatóerejüket, s lemondanak sokoldalú pedagógiai hatékonyságukról. Így egyre inkább erősödik az „üres formalitássá válás veszélye”, mert sok helyen évről érve megszokottan ugyanarról az oldalról eleventik fel az ünnep eseményeit, s ugyanazokat a szempontokat be-